

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תשס"ח, 2008
מספר השאלון: 220,022105

היסטוריה

(לימודי חובה – חלק א)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – (10×3) – 30 נקודות

פרק שני – $(10 \times 2) + (25 \times 1)$ – 45 נקודות

פרק שלישי – (25×1) – 25 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

ג. הומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראה מיוחדת: על שאלות שיש בהן קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

שם לב:
שאלות הבחינה מתחילות בעמוד 3.

/המשך בעמוד 3/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – יחידת מבוא: 1870-1920 (30 נקודות)

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 1-5 (לכל שאלה – 10 נקודות).

1. ציין שתי צורות התיישבות שהוקמו בארץ-ישראל בשנים 1881-1914, והצג את המאפיינים של אחת מהן.
2. הסבר נקודת דמיון אחת והבדל אחד בין התנועה הציונית ובין תנועות לאומיות באירופה במאה ה-19.
3. ציין שני קשיים של היישוב היהודי בארץ-ישראל בזמן מלחמת העולם הראשונה, והצג דרך התמודדות אחת עם הקשיים של היישוב היהודי.
4. הצג את התוכן של הצהרת בלפור, והסבר קושי אחד שנובע מנוסח ההצהרה.
5. הצג שלושה סעיפים מתחומים שונים בחוזה ורסאי, שנחתם עם גרמניה.

שים לב: בפרק השני יש שתי אפשרויות, ויש לענות על שאלות באפשרות אחת בלבד.

אם למדת אפשרות א', המשך לעמודים 4-5.

אם למדת אפשרות ב', המשך לעמודים 6-7.

פרק שני – בניין הבית הלאומי-היהודי בארץ-ישראל והיחסים בין

יהודים, ערבים ובריטים בין שתי מלחמות העולם (45 נקודות)

אפשרות א'

ענה על שלוש שאלות: על אחת משאלות הנושא על שנות ה-20 (שאלות 6-7),

ועל שתיים משאלות הגישור על שנות ה-30 (שאלות 8-11).

שאלות נושא: ארץ-ישראל בשנות ה-20

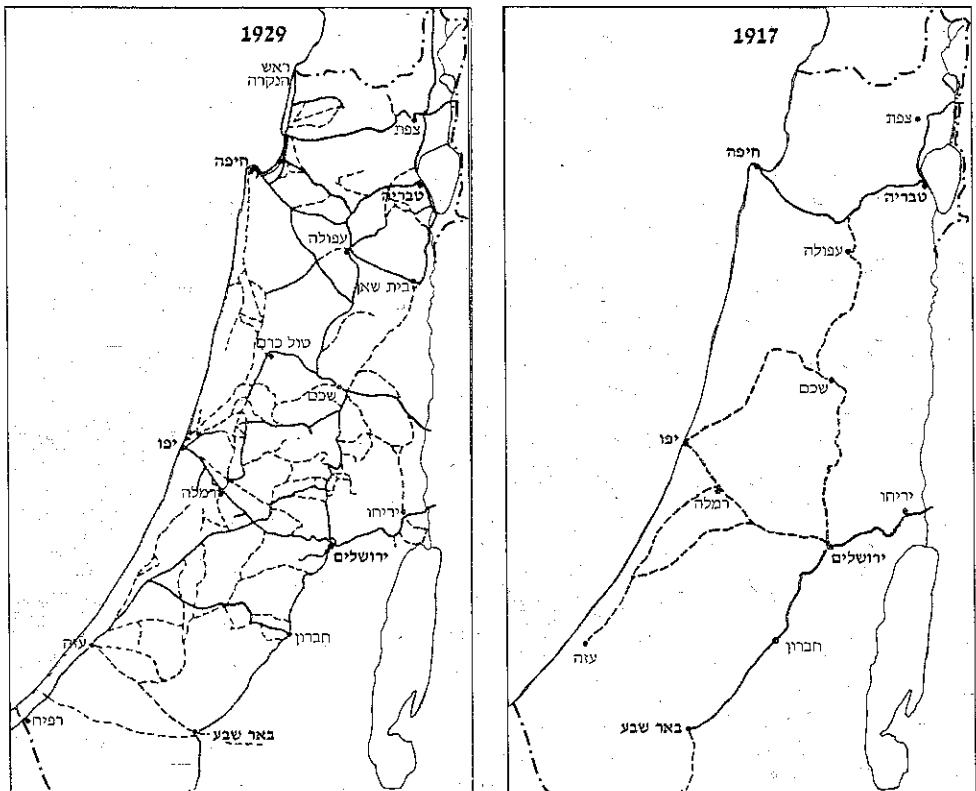
ענה על אחת מהשאלות 6-7 (25 נקודות); בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

6. טופס המנדט ופעולות הנציבים הבריטים בארץ-ישראל

א. לפינך שתי מפות. עיין בהן, וענה על השאלה שאחריהן.

מפות הכבישים של ארץ-ישראל מהשנים 1917, 1929

(עיבוד על פי: הרעיון הציוני והקמת מדינת ישראל, מעלות, התשמי"ה)

מקרא: דרך ראשית ————— כביש - - - - -

מה אפשר ללמוד מההשוואה בין שתי המפות על מדיניות הנציבים הבריטים בארץ-ישראל בשנות ה-20? הסבר במה מדיניות זו תואמת את התחייבויות בריטניה בטופס המנדט. (10 נקודות)

ב. הצג שתי פעולות שנקטו הנציבים הבריטים בארץ-ישראל בשנות ה-20, כדי לסייע

לבניין הבית הלאומי-היהודי. הסבר במה כל פעולה שהצגת קידמה את הבית

הלאומי-היהודי. (15 נקודות) /המשך בעמוד 5/

7. מדיניות בריטניה בעקבות מאורעות תרפ"ט

א. אילו הגבלות הטילו הבריטים על התפתחות הבית הלאומי-היהודי בארץ-ישראל,

ב"ספר הלבן" של פספילד (1930)?

הסבר מה רצו הבריטים להשיג באמצעות הגבלות אלה.

(15 נקודות)

ב. בעקבות התפטרות וייצמן מתפקידו כנשיא ההסתדרות הציונית, החליטו הבריטים

לפייס את התנועה הציונית.

הסבר כיצד החלטה זו באה לידי ביטוי באיגרת מקדונלד. (10 נקודות)

שאלות גישור: ארץ-ישראל בשנות ה-30

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 8-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

8. הצג שני הישגים של היישוב היהודי בשנות ה-30: אחד בתחום ההתיישבות, ואחד

בתחום הכלכלה.

9. ציין שתי סיבות לפרוץ המרד הערבי (1936), והצג אחת מדרכי הפעולה שנקטו הערבים

נגד הבריטים.

10. הצג שני חידושים בהיערכות היישוב היהודי בתחום הביטחון, שחלו בשנים 1936-1939.

11. הצג את עיקרי התוכן של "הספר הלבן" של מקדונלד משנת 1939.

שים לב: המשך לפרק השלישי בעמוד 8.

אפשרות ב'

ענה על שלוש שאלות:

על אחת משאלות הנושא על שנות ה-30 (שאלות 12-13), ועל שתיים משאלות המבוא על שנות ה-20 (שאלות 14-17).

שאלות נושא: ארץ-ישראל בשנות ה-30

ענה על אחת מהשאלות 12-13 (25 נקודות).

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

שים לב: על שאלה שיש בה קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

12. הוויכוח ביישוב היהודי בנוגע לדרכי התגובה על התקפות הערבים

א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

"... ואם נגזר על היישוב להביא קרבנות נוספים, מוטב שיהיו קרבנות ההתקפה ולא קרבנות ההבלגה. ההבלגה לא הביאה קץ לטרור הערבי, וגם לא תביא אותו בעתיד, בעוד שטרור נגדי מכריח את כל הגורמים בשאלת הביטחון בארץ לפתור את השאלה באופן יסודי ומינדי [...]"

בשביננו הצו המוסרי העליון הוא פתרון שאלת היהודים בעולם על ידי [העלאתם ל]ארץ-ישראל. אין שום מוסר שיוכל לשים מכשולים על דרך הפלגתם של רבבות אחינו המעונים בממשלת הרייך [בגרמניה] ובמקומות אחרים.

(מעובד על פי תזכיר של האצ"ל לוועד הלאומי, יולי 1938)

הצג את עמדת האצ"ל בוויכוח בנוגע לדרכי התגובה על התקפות הערבים,

והסבר על פי הקטע שני טיעונים להצדקת עמדה זו. (15 נקודות)

ב. הצג שני טיעונים שהועלו ביישוב היהודי נגד עמדת האצ"ל. (10 נקודות)

13. ועדת פיל

א. הצג את המלצות ועדת פיל (1937), והסבר במה המלצות אלה מבטאות חידוש

במדיניות בריטניה בארץ-ישראל. (13 נקודות)

ב. כיצד הגיבו הערבים על המלצות ועדת פיל?

הצג שני טיעונים של המתנגדים ביישוב היהודי להמלצות ועדת פיל.

(12 נקודות)

שאלות מבוא: ארץ-ישראל בשנות ה-20

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 14-17 (לכל שאלה – 10 נקודות).

14. ציין שלוש התחייבויות של בריטניה בטופס המנדט.

15. הצג שני הישגים של ההתיישבות העירונית בשנות ה-20.

16. מדוע הוקמה "ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל"?

ציין שתיים מפעולותיה בתחומים שונים.

17. מה היה החידוש בטיעוני ההנהגה הערבית נגד היישוב היהודי לקראת מאורעות תרפ"ט?

שים לב: המשך לפרק השלישי בעמוד הבא.

פרק שלישי – ארצות האסלאם והיהודים בהן שתי מלחמות העולם (25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 18-19.

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

שים לב: על שאלה שיש בה קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

18. השלטון הקולוניאלי

א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

"המנהל הקולוניאלי הבריטי... עשה כמיטב יכולתו להכיר את תרבותם ואת שפתם של הנשלטים, כדי להבינם ולהיטיב להנהיגם... מדיניות זו ביטאה רצון לשמור על האינטרסים של בריטניה, בלי להתערב מעבר לכך בעניינים מקומיים, בלי להסתבך במתחים תרבותיים או להיגרר להוצאות תקציביות מיותרות".

(מעובד על פי ח' ארליך, המזרח התיכון בין מלחמות העולם, האוניברסיטה הפתוחה, ספר א')

הסבר, על פי הקטע, את מאפייני השליטה של בריטניה בארצות המזרח התיכון,

וציין שתי ארצות שהיו בשלטון בריטניה בין שתי מלחמות העולם. (10 נקודות)

ב. הסבר את מאפייני השליטה של צרפת בארצות צפון אפריקה. במה שונה דרך שליטה

זו מדרך השליטה של בריטניה בארצות המזרח התיכון? (15 נקודות)

19. התמורות בחיי היהודים

א. הצג את השינויים בחיי היהודים בארצות האסלאם, שחלו בשנים מהתחומים:

דמוגרפיה, כלכלה, מעמד הקהילה, והסבר את השפעת השלטון הקולוניאלי על

השינויים שהצגת. (17 נקודות)

ב. הסבר את ההשפעה של פעילות ארגון כ"יח על היהודים בארצות האסלאם.

(8 נקודות)

בהצלחה!